

УДК 631.53.04.:633.361(292.485) (477.4)

КОРМОВА ПРОДУКТИВНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕЛЕНОЇ МАСИ ЕСПАРЦЕТУ ВИКОЛИСТОГО, ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Аврамчук Б.І.

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України

Багаторічні трави є важливим джерелом поживних речовин для тварин у літній період. Зелена маса еспарцету виколистого забезпечує високу продуктивність худоби, підтримує здоров'я травної системи, а також сприяє економічній ефективності тваринництва. Проте якість і безпечність такого корму залежать від низки факторів: агротехнічних заходів, умов вирощування, збору та зберігання.

Серед всіх бобових трав, які вирощуються на зелену масу, еспарцету виколистому повинно приділятися найбільше уваги. Зокрема значення зеленої маси в першу чергу зумовлено поєднанням таких важливих якостей, як висока урожайність, не викликає тимпанію.

Еспарцет виколистий не вибагливий до ґрунтів, умов вирощування, солевитривалий, швидко відростає після скошування і посухостійкий. Тобто його можна вирощуватися, як в зоні достатнього, так і недостатнього зволоження, що забезпечує культурі стабільний збір високоякісного зеленого корму в усіх регіонах нашої країни [1].

Культура в умовах різких змін клімату, а саме підвищення температури та значне зменшення опадів набуває поширення в інтенсивному кормовиробництві. Еспарцет виколистий виокремлюється серед інших культур високою урожайністю, кормовими якостями, посухостійкістю, проявляє себе як

цінний фітомеліорант. Це високопластична культура, яка проявляє стійкість проти патогенів, добре пристосована до різних ґрунтово-кліматичних умов [2].

Характеризується еспарцет виколистий високим вмістом кормового білка, – в 1 кг зеленої маси міститься 0,22 к. од., 31 г перетравного протеїну, 2,7 г кальцію, 18 – 25 %, кальцію, 0,7 г фосфору, магнію 0,2 – 0,3 %, 50 мг каротину, 0,9 – 1,5 %, значну кількість мікроелементів – міді 1,5 – 2,5 %, кобальту 0,2 – 0,3 %, сірки 0,1 – 0,2 %, метіоніну 1 – 2 г/кг і незамінних амінокислот – лізину 2,8 г/кг. Вище вказані перелічені показники значно покращують якість молока, молочних продуктів, а підвищують прирост живої маси великої рогатої худоби та свиней.

Хімічний склад: високий вміст протеїну, клітковини, вітамінів (А, Е, групи В) і мінералів (кальцій, фосфор, магній). Збалансованість раціону: багаторічні трави (еспарцет, лядвенець, люцерна, конюшина, тощо) дають можливість створити безперебійне забезпечення тварин кормовою базою. Соковитість і перетравність: молоді рослини містять більше вологи та легше перетравлюються, що сприяє кращому засвоєнню поживних речовин [3].

Запровадження в технології вирощування еспарцету виколистого у формуванні кормових угідь, значно підвищить продуктивність та зменшить собівартість заготівлі високоякісних і збалансованих кормів.

Безпечність зеленого корму залежить від таких аспектів це відсутність шкідливих речовин: добрив, пестицидів, важких металів. Порушення технологій внесення агрохімікатів може призвести до накопичення токсичних речовин у кормі.

Збір у фазі бутонізації або початку цвітіння забезпечує оптимальний вміст поживних речовин. Надто пізній збір призводить до зниження перетравності корму, підвищення вмісту грубої клітковини, і, як наслідок, зменшення продуктивності тварин. Зелений корм є швидкопсувним, тому важливо своєчасно його використовувати або консервувати (сінажування, силосування). Порушення умов зберігання може викликати розвиток патогенних мікроорганізмів, грибків (у т.ч. плісняви), що несуть загрозу здоров'ю тварин [4].

Висновок. Якісний і безпечний зелений корм еспарцету виколистого - основа ефективного інтенсивного тваринництва. Дотримання технологій вирощування, збору, перевірка фітосанітарного стану і відсутності забруднень - ключові чинники, що гарантують здоров'я тварин і високі показники продуктивності.

Список використаних джерел

1. Коваленко В.П. Агробіологічні основи підвищення продуктивності багаторічних бобових трав у різних ґрунтово-кліматичних зонах України: автореф. д. с.-г. н. Херсон. 2020. С. 13-20.
2. Аврамчук Б.І., Демидась Г.І., Захарова О.М. Формування продуктивності рослин еспарцету посівного залежно від впливу елементів технології в

Правобережному Лісостепу України. *East European Scientific Journal* (Warsaw, Poland). 2016. С.63-69.

3. Karbivska U.M., Kurgak V.G., Kaminskyi V.F. et. al. Economic and Energy Efficiency of Forming and Using Legume-Cereal Grass Stands Depending on Fertilizers. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2020, 10 (2), 284–288.

4. Марцієнко Т.І. Вплив удобрення на продуктивність та ботаніко-господарський склад сіяних лучних агроценозів. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво*. 2020. 68 (1). С. 127-133.



Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національна академія аграрних наук України
Інститут сільського господарства Полісся НААН України
Інститут продовольчих ресурсів НААН України
Інститут садівництва НААН України
Актюбінський регіональний державний університет ім. К.Жубанова
RAGT Semences
Lulea University of Technology
Університет прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф
International Academy of Applied Sciences in Lomza

**Матеріали МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА, ЛОГІСТИКИ ТА
ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА»**
*присвяченої 110-річчю від дня народження видатного вченого,
основоположника кафедри технології зберігання, переробки та
стандартизації продукції рослинництва,
завідувача кафедри з 1968 по 1987 рр.,
доктора сільськогосподарських наук, професора
ЛЕСИКА БОРИСА ВАСИЛЬОВИЧА
2-3 червня 2025 року*

Київ - 2025

Наукове видання

Матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології виробництва, логістики та переробки продукції рослинництва» присвяченої 110-річчю від дня народження видатного вченого, основоположника кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва, завідувача кафедри з 1968 по 1987 рр., доктора сільськогосподарських наук, професора Лесика Бориса Васильовича, 2-3 червня 2025р./ Редкол.: Подпрятів Г.І. (відп. ред.) та ін. Київ, 2025. 260 с.

Матеріали доповідей подані в авторській редакції учасників конференції

Відповідальний редактор: Г.І. Подпрятів

Технічне редагування, комп'ютерна верстка: В.І.Войцехівський

Адреса установи:

Національний університет біоресурсів і природокористування України
(НУБіП України)

вул. Героїв оборони, 15, м. Київ

03041, Україна

<https://nubip.edu.ua>

Агробіологічний факультет: <https://nubip.edu.ua/structure/abf>

Кафедра технології зберігання, переробки та стандартизації продукції
рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика:

<https://nubip.edu.ua/node/1106>

<https://nubip.edu.ua/node/25814>